

'Stimuleer proeftuinen voor leertechnologie'

Weblogs, podcasts, wiki's en feeds... wat kunnen deze nieuwe digitale tools betekenen voor het onderwijs? Pierre Gorissen denkt er – soms samen met collega's – hardop over na op zijn ICT en Onderwijs BLOG én in de EduKast, een podcast over leertechnologie.

Erno Mijland

Gorissen maakt zowel zijn weblog als zijn podcast op persoonlijke titel. 'Maar door de inhoud ervan is de scheidslijn met mijn dagelijks werk als consultant onderwijs en ict bij Fontys niet altijd even duidelijke.

Pierre Gorissen: 'Wat wil ik bereiken in mijn onderwijs en welke tool past daar het beste bij?'



lijk. Aanvankelijk was de weblog vooral voor mijzelf bedoeld: door artikelen en stukken die ik op het internet tegenkwam van commentaar te voorzien en op te slaan, kon ik de informatie gemakkelijker terugvinden dan met een lange lijst vage internetadressen in de favorietenlijst van mijn browser. Met een groeiend aantal bezoekers, kwam ook de discipline om dagelijks toch minimaal een berichtje te publiceren. Later kwam de podcast erbij, waarin ik onder andere audio-interviews doe en actuele ontwikkelingen samenvat. Met deze publicaties en het openbaar maken van presentaties en screencasts over bepaalde tools, deel ik de kennis

die ik opdoe en kunnen anderen gemakkelijk een beeld krijgen van wat ik doe. Organisaties die me uitnodigen, bijvoorbeeld voor een presentatie of advies, weten daardoor van tevoren wat ze ongeveer van me kunnen verwachten. Mijn activiteiten op internet vormen daarmee ook een soort online portfolio.'

Je werkt bij een grote organisatie in het hoger onderwijs. Komt daar de innovatie vandaan als het gaat om leertechnologie?

'Ook, maar zeker niet alleen. Een hogeschool met meer dan dertigduizend studenten is kapitaalkrachtig genoeg om mensen vrij te maken voor innovatieve projecten. Een grote organisatie kan investeren in omvangrijke, innovatieve applicaties en deze implementeren in het onderwijs. Denk maar aan een elektronische leeromgeving of een digitaal portfolio. Maar ik zie ook creatieve initiatieven op kleinere scholen, waar de lijnen over het algemeen korter zijn. Er zitten vaak individuen met durf en enthousiasme. Het leuke van nieuwe technologie is dat je met die eigenschappen al snel iets interessants kunt neerzetten. Neem nu zo'n podcast: iedereen met een beetje audioapparatuur en een goed idee kan ermee aan de slag. Via internet bereik je er ook nog eens de hele wereld mee. Scholen, of ze nu groot of klein zijn, zouden dit soort proeftuintjes moeten stimuleren en eventueel op externe servers experimenten moeten toelaten. Dat stimuleert de innovatie.'

CV

Pierre Gorissen is consultant bij de afdeling Onderwijs van het Facilitair Bedrijf van Fontys Hogescholen in Eindhoven. Daarnaast is hij lid van de expertisegroep SURF SiX die zich ten doel stelt om kennis over nationale en internationale specificaties en standaarden op het gebied van leertechnologie te vergroten en het gebruik van die standaarden en specificaties binnen het Nederlandse hoger onderwijs te bevorderen. Gorissen is verder lid van de Normcommissie Leertechnologieën van het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN), een platform voor standaardisatie van activiteiten op het gebied van leertechnologieën in Nederland.

Een **wiki** is een softwareapplicatie waarmee webdocumenten gezamenlijk kunnen worden bewerkt, zonder dat de inhoud door deskundigen moet worden geredigeerd en/of geaccepteerd. Een voorbeeld van een toepassing is de Wikipedia: een online encyclopedie waarin iedereen zonder in te loggen informatie kan zoeken, toevoegen, of bewerken. (<http://nl.wikipedia.org>)

Flickr is een website die bedoeld is voor het opslaan, zoeken, sorteren en delen van digitale foto's. De applicatie maakt gebruik van tagging (toevoegen van trefwoorden), wat een niet-hiërarchische classificering mogelijk maakt. Bij het uploaden van foto's kan er worden opgegeven onder welke voorwaarden anderen de foto's mogen gebruiken. Ook kunnen foto's in een privégedeelte worden geplaatst, dat alleen te bekijken is door gebruikers die daarvoor toestemming van de uploader hebben. (www.flickr.com)

Furl is een internet-service die gebruikers de mogelijkheid biedt om websites te markeren (bookmark-functionaliteit) en automatisch een kopie op te slaan. Daarvoor is per gebruiker 5 Gb aan ruimte beschikbaar. Bij het opslaan van sites is het mogelijk om verschillende vormen van metadatering toe te passen, zodat belangrijke websites snel kunnen worden teruggevonden. Furl maakt het ook mogelijk om interessante webinformatie met anderen te delen. (www.furl.net)

Je schrijft en spreekt vanuit een educatieve achtergrond over technologie. Je bent vast niet de enige.

'Er is een groeiende groep zogenaamde edubloggers. We linken naar elkaar op onze websites, komen elkaar tegen op conferenties en tijdens studiereizen. Ik denk dat er momenteel zo'n twintig edubloggers uit het hoger onderwijs actief zijn. Het is prettig als je van elkaar weet waar je mee bezig bent. Maar ik vind de relaties die ontstaan buiten

de eigen sector minstens zo boeiend. Dankzij het bloggen heb ik bijvoorbeeld kennisgemaakt met mensen uit de bve-sector. Ook buiten het onderwijs zijn er interessante contacten ontstaan, zoals met collegabloggers met een marketing-achtergrond. Via hen kom je op frisse ideeën, kun je de beelden die je hebt, toetsen, of nieuwe dwarsverbanden leggen. We kunnen veel van elkaar leren. Bijvoorbeeld over de manier waarop je het beste met je klanten kunt communiceren. Dankzij alle netwerken op het web, is het gemakkelijk om nieuwe contacten te leggen. Dat begint dan heel vrijblijvend met het uitwisselen van een berichtje en kan eindigen in samenwerking.'

Ik lees op je website veel persoonlijke ervaringen met gadgets, tools en social software, zoals: wiki's, Flickr, Furl en weblogs.

'Dat is de opzet. Ik volg wat er allemaal gebeurt en verschijnt en probeer het allemaal uit vanuit de vraag: wat kan ik ermee in onderwijs? Dat is lang niet altijd meteen duidelijk. Over podcasting was ik aanvankelijk niet zo enthousiast. Er waren toch al de altijd beschikbare streaming mediabestanden? In de praktijk blijkt echter het feit dat je uitzendingen offline kunt beluisteren – bijvoorbeeld in de trein – heel nuttig. Dat heb ik aan den lijve ondervonden. Bij wiki's had ik de vraag: hoe voelt het als iemand anders de teksten aanpast, waaraan je zo serieus hebt gewerkt? Het is overigens goed om de vraag regelmatig om te draaien. Dus niet: wat kan ik met deze tool, maar wat wil ik bereiken met mijn onderwijs? En welke tool past daar dan vervolgens het beste bij?'

Wat vind jij de belangrijkste bijdrage van leertechnologie aan het onderwijs anno nu?

'We hebben in het onderwijs een rijke set aan hulpmiddelen tot onze beschikking gekregen, waaruit we naar eigen inzicht kunnen putten. Zonder kan het ook, maar leertechnologieën maken dingen mogelijk die eerst niet konden en dingen gemakkelijker die eerst moeilijk gingen. Leertechnologie staat niet op zichzelf. Ook in de samenleving speelt technologie een steeds grotere rol. We

moeten studenten op die samenleving voorbereiden, onder andere door ze gebruik te laten maken van technologie, maar ook door aandacht te besteden aan de vragen en dilemma's die technologie oproept: hoe ga je om met de enorme hoeveelheid informatie die op je afkomt, hoe filter je, hoe doseer je, wat wordt de rol van auteursrecht en wanneer is er sprake van plagiaat? Wat betekent globalisering voor je toekomstige loopbaan? Hoe ga je om met elkaar tegensprekende informatie die je op internet tegenkomt? Het gebruik van ict en onderwijs verandert door deze vragen. Vroeger had je programma's voor exacte vakken, of om meerkeuzetoetsen mee af te nemen. Nu gebruik je internet om leerlingen uit te dagen op onderzoek uit te gaan, waardoor ook de mens- en maatschappijvakken in beeld komen als het gaat om ict.'

Een stelling: ontwikkelingen in de leertechnologie worden in steeds grotere mate bepaald door monopolisten, zoals Microsoft of Google.

'Mee eens, maar dat hoeft geen probleem te zijn. Als je maar zoveel mogelijk keuzevrijheid inbouwt. Het blijft riskant om producten te ontwikkelen op platforms van leveranciers waarmee je geen contract hebt. Dat geldt overigens ook voor gratis producten of open source-software. Je wilt als onderwijsinstelling bepaalde diensten kunnen garanderen. Wie nu een les bouwt op basis van Google Maps, loopt een zeker risico. Wij bieden onze studenten een eigen e-mailvoorziening aan en bijvoorbeeld geen Gmail-account. E-mail is immers bijna net zo belangrijk als water en elektriciteit en daar wil je dus zeker van weten dat het morgen ook nog werkt.' <<

Info

De EduKast is te vinden op www.edukast.nl. Op deze website staat ook een link naar de weblog van Gorissen, die bereikbaar is via www.gorissen.info/pierre.